

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві

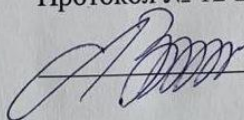

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Доцент факультету тваринництва та
біоресурсів
Руслан КОНОНЕНКО
05 _____ 2024 р.

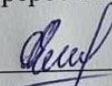
“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри технологій у
птахівництві, свинарстві та вівчарстві
Протокол № 12 від “13” травня 2024 р.

Завідувач кафедри
Вадим ЛИХАЧ

”РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП «Технологія виробництва і
переробки продукції тваринництва»

Гарант ОП
Анна ЛИХАЧ

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БЛАГОПОЛУЧЧЯ ТВАРИН» (ANIMAL WELFARE)**

Галузь знань 20- Аграрні науки та продовольство

Спеціальність 204 «Технологія виробництва і переробки продукції
тваринництва»

Освітня програма «Технологія виробництва і переробки продукції
тваринництва»

Факультет тваринництва та водних біоресурсів

Розробники: професор кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та
вівчарстві, д.с.-г.н., професор Наталія ПРОКОПЕНКО
доцент кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві,
к.с.-г.н., доцент Світлана БАЗИВОЛЯК

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни
«БЛАГОПОЛУЧЧЯ ТВАРИН» (ANIMAL WELFARE)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>
Спеціальність	<i>204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»</i>
Освітня програма	<i>Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва</i>
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	вибіркова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	<i>екзамен</i>
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти	
Курс (рік підготовки)	2
Семестр	3
Лекційні заняття	<i>20 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	
Лабораторні заняття	<i>20 год.</i>
Самостійна робота	<i>80 год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>4 год.</i>

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета – набуття здобувачами вищої освіти знань з питань забезпечення благополуччя тварин і птиці за їх використання у сільськогосподарському виробництві, у іншій діяльності людини, а також опанування практичних навичок, необхідних для професійної діяльності технолога з виробництва і переробки продукції тваринництва у його роботі за дотримання загальних принципів забезпечення благополуччя тварин

Завдання – створити передумови для засвоєння здобувачами вищої освіти знань, умінь щодо забезпечення благополуччя свійських тварин за їх вирощування, утримання, перевезення (транспортування) й забою відповідно вимог законодавства щодо благополуччя тварин, опанування практичними

навичками роботи й поводження з тваринами, оцінювання їх стану в певних умовах середовища, забезпечення належних для них умов відповідно фізіологічних й етологічних потреб.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми професійної діяльності з технології виробництва і переробки продукції тваринництва у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій, що характеризуються невизначеністю умов і вимог;

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 4. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації, отриманої з різних джерел;

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 10. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Оцінювати та забезпечувати якість та безпечність технологій виробництва продукції тваринництва, кормів та кормових засобів, рівнів живлення тварин та продукції тваринного походження;

ПРН 3. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій та продуктів в сфері тваринництва та в ширших мультидисциплінарних контекстах;

ПРН 5. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані;

ПРН 10. Нести відповідальність за розвиток професійних знань і практик, оцінювання стратегічного розвитку команди, формування ефективної кадрової політики.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Благополуччя тварин – біологічні, фізіологічні, етологічні аспекти														
1.Благополуччя тварин як основа сучасного тваринництва.	1	16	2		2		12							
2.Біологічні основи	2	20	2		2		16							

благополуччя тварин													
3.Принципи благополуччя за використання тварин	3	12	2		2		8						
4.Законодавча база та регуляторні механізми забезпечення благополуччя тварин	4	12	2		2		8						
Разом за змістовим модулем 1	60		8		8		44						
Змістовий модуль 2. Благополуччя тварин за сучасних технологій виробництва продукції тваринництва													
5.Принципи благополуччя у технології виробництва продукції скотарства	5	10	2		2		6						
6.Принципи благополуччя у технології виробництва продукції свинарства	6	10	2		2		6						
7.Принципи благополуччя у технології виробництва продукції птахівництва	7	10	2		2		6						
8.Принципи благополуччя у технології виробництва продукції дрібних тварин	8	10	2		2		6						
9.Принципи благополуччя при транспортуванні та торгівлі живими тваринами	9	10	2		2		6						
10. Етичні та практичні аспекти благополуччя тварин в процесі забою.	10	10	2		2		6						
Разом за змістовим модулем 2	60		12		12		36						
Усього годин	120		20		20		80						

3. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Етологічна оцінка сільськогосподарських тварин	2
2	Індикатори оцінки благополуччя тварин	2
3	Аудит благополуччя тварин	2
4	Національне законодавство та нормативні акти про захист тварин	2

5	Аналіз елементів технологій виробництва продукції скотарства щодо забезпечення благополуччя тварин	2
6	Аналіз елементів технологій виробництва продукції свинарства щодо забезпечення благополуччя тварин	2
7	Аналіз елементів технологій виробництва продукції птахівництва щодо забезпечення благополуччя птиці	2
8	Аналіз елементів технологій виробництва продукції дрібних тварин щодо забезпечення їх благополуччя	2
9	Аналіз процесу транспортування та торгівлі живими тваринами щодо забезпечення їх благополуччя	2
10	Аналіз елементів технологій забою тварин щодо дотримання принципів благополуччя	2

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історичні передумови впровадження принципів благополуччя тварин	8
2	Форми поведінки тварин, їх класифікація	4
3	Зоопсихологія – предмет і завдання, історія розвитку науки, практичне значення.	8
4	Благополуччя і продуктивність тварин	8
5	Шляхи підвищення продуктивності тварин за впровадження принципів благополуччя	8
6	Благополуччя тварин як умова проведення наукових досліджень	8
7	Шляхи підвищення продуктивності ВРХ за впровадження принципів благополуччя	6
8	Шляхи підвищення продуктивності свиней за впровадження принципів благополуччя	6
9	Шляхи підвищення продуктивності с.-г. птиці за впровадження принципів благополуччя	6
10	Шляхи підвищення продуктивності дрібних тварин за впровадження принципів благополуччя	6
11	Забезпечення принципів благополуччя при роботі з непродуктивними тваринами.	6
12	Перспективи розвитку технологій забою тварин.	6

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- захист лабораторних робіт.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проєкти;
- есе;
- захист лабораторних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3416>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;

- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Закон України «Про ветеринарну медицину». URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JI01822G>
2. Закон України «Про захист тварин від жорстокого поводження». URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3447-iv-3976>
3. Недосеков В.В., Блаха Т., Ситюк М.П., Мартинюк О.Г., Мельник В.В., Юстинюк В.Є. Основи біобезпеки та благополуччя тварин. Ніжин. 2021. 252.
4. Патрева Л.С. Біоетика. Методичні рекомендації. Миколаїв. 2021. 125.
5. Stevenson P. Законодавство Європейського Союзу по добробуту продуктивних тварин. 2012. URL: https://ciwf.in.ua/wp-content/uploads/2015/04/Legislation_faw_ukr.pdf
6. Wild Planet Trust Welfare Auditing Guidance Document / Керівний документ з аудиту благополуччя Wild Planet Trust. URL: <https://www.eaza.net/assets/Uploads/Areas-of-Activity/Animal-welfare/Docs/Ukrainian.pdf>
7. Про затвердження Вимог до благополуччя сільськогосподарських тварин під час їх утримання. URL: <https://iplex360.com.ua/npa.php?code=z0206-21>
8. Про затвердження Гігієнічних вимог до дрібнотоварного виробництва та обігу молока. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/RE37788?an=1>
9. Вимоги до благополуччя бройлерів під час їх утримання; URL: <https://iplex360.com.ua/npa.php?code=z0207-21>
10. Вимоги до благополуччя курей-несучок під час їх утримання; URL: <https://iplex360.com.ua/npa.php?code=z0208-21>
11. Вимоги до благополуччя свиней під час їх утримання; URL: <https://iplex360.com.ua/npa.php?code=z0209-21>
12. Вимоги до благополуччя телят під час їх утримання. URL: <https://iplex360.com.ua/npa.php?code=z0210-21>
13. Вимоги до забезпечення благополуччя тварин під час забою та умертвіння. URL: <https://minagro.gov.ua/napryamki/derzhavna-polityka-u-sferi-sanitarnykh-ta-fitosanitarnykh-zakhodiv/korysni-infohrafiky-u-sferi-sanitarnykh-ta-fitosanitarnykh-zakhodiv/vymohy-do-zabezpechennia->

[blahopoluchchia-tvaryn-pid-chas-zaboiu-ta-umertvinnia-nakaz-minahropolityky-vid-29082022-628](https://ips.ligazakon.net/document/view/mu86324?ed=1986_03_18)

14. Європейська конвенція про захист хребетних тварин, що використовуються для дослідних та інших наукових цілей. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/mu86324?ed=1986_03_18, 1986.
15. Законодавство по добробуту продуктивних тварин. URL: https://ciwf.in.ua/?page_id=297